

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci v právnej veci navrhovateľky **M. A.**, bytom Ž., zastúpenej JUDr. Dušanom Klimom, advokátom, so sídlom Žiar nad Hronom, Sládkovičova č. 16/61 proti odporcovi **J. Ž.**, o zaplatenie 544,38 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 8 C 80/2011, o dovolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. mája 2013, sp. zn. 13 Co 365/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Odporcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Zvolen rozsudkom z 5. septembra 2012, č. k. 8 C 80/2011–151 zamietol návrh navrhovateľky, ktorým sa domáhala zaplatenia 544,38 Eur s príslušenstvom. Trovy konania odporcovi nepriznal. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil tým, že nárok navrhovateľky uplatňovaný v súvislosti s úkonmi, ktorými si vymáhala trovy konania bol nedôvodný, lebo navrhovateľke z rozsudkov (rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 5 C 131/2003–76 a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12 Co 348/2004) nevyplývali žiadne trovy a nemala právo vymáhať trovy konania odporcu bez jeho poverenia. Nárok na vrátenie zaplateného preddavku za zastupovanie zamietol z dôvodu premlčania, ktorú námietku vzniesol odporca. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., trovy však nepriznal, lebo odporca uviedol, že trovy si neuplatňuje.

Na odvolanie navrhovateľky Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo 14. mája 2013, sp. zn. 13 Co 365/2012 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Mal preukázané, že navrhovateľka si po čiastočnom späťvzati

návrhu v sume 23,15 Eur, uplatňovala nárok vo výške 521,23 Eur titulom nároku na náhradu škody, ktorá vznikla nevyúčtovaním zálohy, ktorú uhradila odporcovi v súvislosti s poskytovaním právnych služieb vo výške 66,39 Eur, trov exekúcie vo výške 282,- Eur v exekučnom konaní Ex 141/07 vedenom súdnym exekútorom Jurajom Kašinským, kde sa domáhala vymoženía pohľadávky zodpovedajúcej priznanej náhrade trov konania rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 5 C 131/2003 a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12 Co 348/2004, napriek tomu, že povinný pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie uhradil pohľadávku zodpovedajúcu uvedeným trovám na účet odporcu. Navrhovateľka o tom nemala vedomosť. V konaní Okresného súdu Galanta sp. zn. 10 C 27/2008 sa navrhovateľka domáhala zaplattenia úrokov z omeškania z neuhradených trov konania, ktorých náhrada bola priznaná rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 5 C 131/2003 a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12 Co 348/2004, bola však nútená z dôvodu úhrady trov konania vziať späť a na základe uznesenia (č. k. 10 C 27/2008–52 z 8. októbra 2008) povinnému nahradiť trovy právneho zastúpenia a trovy konania spolu vo výške 52,18 Eur a v súvislosti s uvedeným konaním uhradiť svojmu zástupcovi trovy v sume 143,- Eur. Konštatoval, že súd prvého stupňa správne vysporiadal s právnou kvalifikáciou uplatneného nároku, keď nárok v sume 66,39 Eur posúdil ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 Občianskeho zákonníka a nárok v sume 454,84 Eur ako nárok na náhradu škody podľa § 420 Občianskeho zákonníka. Správne ustálil plynutie subjektívnej premlčacej doby na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, ktorá začala plynúť 18. januára 2005, t. j. dňom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku 10 C 27/2008 a uplynula 18. januára 2007, t. j. predtým ako navrhovateľka podala žalobu na súd. Vo vzťahu k nároku na náhradu škody vo výške 454,84 Eur dospel po preskúmaní veci k záveru, že v konaní nebolo preukázané žiadne také porušenie právnej povinnosti zo strany odporcu, ktoré by bolo v priamej príčinnej súvislosti so škodou, ktorá vznikla navrhovateľke úhradou trov exekúcie a úhradou trov konania, v ktorom si navrhovateľka uplatňovala úroky z omeškania. O trovách konania rozhodoval podľa § 224 a § 142 ods. 1 O.s.p., trovy odporcovi nepriznal, lebo si ich neuplatnil.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie navrhovateľka. Dôvodnosť dovolania odôvodnila § 237 písm. f/ O.s.p. Žiadala rozsudky súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Namietala, že napadnutý rozsudok nie je riadne odôvodnený. Uviedla, že vo svojom odvolaní poukázala na omyl súdu a to nesprávne vyhodnotenie listinných dôkazov a nevysporiadaním

sa s uplatneným nárokom podľa § 26 ods. 1 Zákona o advokácii a § 415 Občianskeho zákonníka. Svedkyňou dokázala, že odporca jej dal pokyn aby vymáhala nárok od zamestnávateľa exekučne. Okrem toho falšoval dátum na doklade. Z tohto dôvodu žiadala námietke premlčania nevyhovieť. Odvolací súd sa nevyporiadal so skutočnosťou, prečo pri rozhodovaní nepostupoval podľa § 26 zákona č. 586/2003 a nevyporiadal sa ani s úmyselným konaním odporcu a tým súvisiacou desaťročnou premlčacou lehotou. Advokát (odporca) spôsobil navrhovateľke škodu v súvislosti s výkonom advokácie. Nie je správny ani právny názor oboch súdov, že odporca neporušil právny predpis. Tento záver súdy nijako neodôvodnili. Odporca bol povinný po skončení zastupovania do 30 dní zálohu vyúčtovať a vrátiť. Advokát si svoju povinnosť danú advokátskym poriadkom nesplnil. Odvolací súd sa v odôvodnení rozsudku s ničím nevyporiadal.

Odporca sa vo vyjadrení k dovolaniu stotožnil s napadnutým rozhodnutím. Dovolanie žiadal zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie možno podať iba ak to výslovne pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Občiansky súdny poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať len proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu výslovne uvedeným v zákone [viď § 238 O.s.p. (pokiaľ ide o rozsudok) a § 239 O.s.p. (pokiaľ ide o uznesenie)], alebo len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných závažných procesných väd (viď § 237 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Podľa § 238 ods. 5 O.s.p. dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

Dovolanie navrhovateľky smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky niektorého z vyššie uvedených rozhodnutí. Prípustnosť dovolania preto z § 238 O.s.p. nemožno vyvodiť.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu

odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Existencia vád v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nebola v dovolaní namietaná a v dovolacom konaní nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania z týchto dôvodov nie je daná.

Vychádzajúc z obsahu dovolania a v ňom vytýkaných nedostatkov, dovolací súd sa osobitne zamerl na skúmanie otázky, či postupom alebo rozhodnutím odvolacieho súdu bola navrhovateľkám odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Pre účely predmetného dovolacieho konania je vhodné zdôrazniť, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Posúdiť správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy. Dovolacie konanie má (a to je potrebné osobitne zdôrazniť) prieskumnú povahu; aj so zreteľom na ňu dovolací súd – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť vykonávať dokazovanie (viď § 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.).

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odnímajú tie jeho procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. O vadu konania, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Takáto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý súdny proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Z hľadiska posúdenia existencie procesnej vady podľa § 237 písm. f/ O.s.p. ako dôvodu zakladajúceho prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu (v danej veci proti potvrdzujúcemu rozsudku) nie je pritom významný subjektívny názor dovolateľa,

že v konaní k takejto procesnej vade došlo, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne takouto vadou postihnuté, t. j. že nastali skutočnosti v dôsledku, ktorých vada vznikla (prejavila sa) resp. nebola odstránená v postupe – rozhodnutí odvolacieho súdu.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), porovnaj napr. rozsudok vo veci Garcia Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I tak, že rozhodnutie súdu musí viesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III, rozsudok Higginsova a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky

právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ a že „takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu (pozri uznesenie z 3. júla 2003, sp. zn. IV. ÚS 115/03).

Zo spisu vyplýva, že prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol stanoviská procesných strán a ich argumentáciu, rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vychádzal, citoval právne predpisy, ktoré na zistený skutkový stav aplikoval a z ktorých vyvodil aj právny záver o nárokoch, ktoré si navrhovateľka v konaní uplatňovala. Dovolací súd dospel k záveru, že odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, podrobne a jasne objasňujúce (§ 157 ods. 2 O.s.p.) skutkový a právny základ rozhodnutia. Rozhodnutie odvolacieho súdu v uvedenom rozsahu plne rešpektuje základné právo účastníkov na spravodlivý súdny proces (pozri III. ÚS 115/2003). Odvolací súd vo svojich dôvodoch veľmi podrobne sa vyporiadal s jednotlivými nárokmi navrhovateľky, ako v nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, tak aj v nároku na náhradu škody. Preto týmto postupom súdu prvého stupňa ako ani odvolacieho súdu nedošlo k odňatiu možnosti účastníkom konania konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

K námietkam navrhovateľky, že obidva sudy sa nezaoberali tým, že v nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia neodôvodnili jej námietky, ktorými preukazovala, že došlo k úmyselnému konaniu odporcu a preto jej nárok mal súd posudzovať podľa § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka, dovolací súd podotýka, že toto ustanovenie sa vzťahuje na právo na náhradu škody a nie na právo na vydanie bezdôvodného obohatenia. Odvolací súd veľmi podrobne vo svojom odôvodnení rozobral ako objektívnu, tak aj subjektívnu premlčaciu dobu na právo na vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka). Dovolací súd podotýka, že aj pri prípadnom úmyselnom bezdôvodnom obohatení je subjektívna doba dvojročná. Navrhovateľka mala vedomosti o právoplatnosti konania, kedy jej začala plynúť objektívna, ale zároveň aj subjektívna premlčacia doba na uplatnenie nároku. Subjektívna premlčacia doba jej uplynula 18. januára 2007 a svoj nárok si uplatnila až 6. augusta 2010 podaním žalobného návrhu. Preto ak by aj prípadná desaťročná premlčacia doba (objektívna) neuplynula, uplynula navrhovateľke už subjektívna dvojročná premlčacia doba. Odvolací súd sa veľmi podrobne vyporiadal aj s nárokom na náhradu škody a s jednotlivými základnými predpokladmi vzniku

zodpovednosti za škodu a tiež námietkou navrhovateľky a to aplikovaním § 26 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie navrhovateľky v súlade s § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako také, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol.

V dovolacom konaní navrhovateľka nemala úspech a nevzniklo jej právo na náhradu trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Odporcovi, ktorý bol v dovolacom konaní procesne úspešný, nepriznal dovolací súd náhradu trov tohto konania, lebo nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. októbra 2014

JUDr. Ľubor Š e b o , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Vanda Šimová